

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 128

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת כי תשא - תשפ"ד

עניין של חינוך

האדם יכול לבחור כיצד ייראו חייו!

סח מרן הגר"ר אלבו שליט"א: הנה הגמרא (שבת לג:) מספרת, כי כאשר יצאו רבי שמעון בר יוחאי ובנו מן המערה וראו אנשים החורשים וזורעים את אדמתם, אמרו: "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?!!" הם לא הבינו כיצד יכול האדם לעזוב את נצחיות החיים שלו – העולם הבא, ולעסוק בחיי שעה – חיי העולם הזה. מעתה נבוא ונשאל: אם אכן עיקר החיים הם בעולם האמת, מדוע קשה בעיני הקב"ה סילוקם של צדיקים? מה טעם "יִקָּר בְּעֵינֵי ה' הַפְּוֹתָה לְחֻסְדֵּיךָ", אם לאחר פטירתם הם באים אליו יתברך לעולם האמת? אלא, תכלית הבריאה שברא הקב"ה אינה רק כדי שאדם יגיע לגן עדן. לשם כך לא היה צריך לברוא עולם מופלא שכזה. תכלית הבריאה היא שהאדם יחיה בעולם הזה, יעסוק בתורה ובמצוות, ובכך יקדש את גופו וחייו בעולם הזה ויהפוך אותם מגשמיים לרוחניים. ולכן, כאשר הצדיק שהגיע למעלות נשגבות אלו נפטר מן העולם, קשה הדבר על השי"ת. כשהספיד מרן הרב שך זצ"ל את המשגיח של ישיבת פוניבז', הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, אמר כי מי שמבין את משמעות החיים יודע שישנן שתי אפשרויות: באפשרות לחיות חיים חולפים, וגם אם יחיה מאה שנה ויותר – בסופו של דבר ימיו קצובים, ועם פטירתו מן העולם חולפים החיים והכול נגמר, אבל באפשרות לחיות חיים נצחיים כאן, בעולם הזה, חיים שאינם מסתיימים לעולם. ההכרעה הגורלית הזאת בין שתי צורות החיים נתונה בידי האדם. הוא המכריע כיצד לחיות כאן בעולם. הוא בוחר אם הוא משקיע בחיים החולפים, הזמניים,

או בחיים הנצחיים. (מתוך "משכני אחריד")

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

חטא העגל ותיקונו!

סח מרן הגר"א נבנצל שליט"א: הנה ישראל סבורים היו שמשה, מנהיגם המקשר בינם לבין ה', נעלם ואיננו, והם נותרו בלב המדבר הנורא בלי לדעת מה לעשות. הלא נקל להבין את חרדתם העצומה מפני הבלתי נודע: ייתכן שכתוצאה מהיעלמותו של משה יפסק המן לרדת כבר למחרת בבוקר (עי' תענית טו): "מן ירד בזכות משה", אולי הבאר לא תיתן מימיה, וענני הכבוד הלא גם הם לא הובטחו לעולם. ובכלל, אם אפילו במשה נגעה מידת הדין, מי יודע מה עומד לקרות להמון העם? כיצד ניתן לבוא בטענה אל אנשים מבוהלים החרדים לגורל ילדיהם הרכים ועושים הכול כדי שתשרה שכינה עליהם במהירות המרבית? והנה, למרות חוסר אונים זה שלאחר היעלמות משה, ראינו שאלפים מישראל נידונו למיתה על חלקם בחטא העגל. ולכאורה, מדוע נידונו כמוזידים בעוד שמצבם היה קרוב מאוד לאונס גמור? והתשובה היא שאכן היה שם גם זדון, מפני שקודם עלייתו להר אמר משה לישראל במפורש: "וְהִנֵּה אֶהְרֶן וְחֹר וְעַמְכֶם, מִי בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֶלְמֶה" (כד, יד) היה להם את מי לשאול! אלא שבמקום לשאול הם הרגו את חור, שְׁמֻקָּה על כוונתם לעשות את העגל, ואחר כך הלכו לאהרון, וגם אותו לא שאלו אלא אמרו לו מה לעשות. וזהו: "וַיִּרְא אֶהְרֶן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו". אהרון הבין את המצב מן הזבוּחַ לפניו. אומר המדרש, שכאשר ראה את חור הזבוּחַ לפניו, הבין אהרון שאין טעם להוכיח אספסוף שכזה, ולכן עשה את העגל כדבריהם (לב, ה; שמות רבה מא, ז). ובנקודה זו נחשבו ישראל כמוזידים, כי כיצד זה עומדים לבנות צורה ומשערים שתשרה עליה השכינה?! מנין לכם שכך ראוי לעשות? לכו ושאלו את גדולי הדור! חז"ל אומרים שישראל, שעמדו למרגלות הר סיני, פסקה מהם זוהמת הנחש. באותה שעה שבה ניתנה התורה תוקן חטאו של אדם הראשון והאנושות שבה לנקודה הבראשיתית הזכה והטהורה, ואילו כאשר חטאו בעגל חזר הקלקול לקדמותו, ושוב חייבת האנושות לתקן את פגם האכילה מעץ הדעת (שבת קמו; זוהר ב, קצד): היכן הוא מקום התיקון? כמקובל, בנקודת הקלקול. ואם עיקרו של חטא העגל, כפי שפתחנו, היה באי ציות לגדולי ישראל, הרי שנוכל אנו לחדש ימינו כקדם ולטהר את האנושות, בראש ובראשונה באמצעות חיזוק נקודה זו של קבלת מרות גדולי ופוסקי הדור. ואם במקום הקרבת הקורבנות יש בידינו כיום שיח שפתותינו, ייתכן שבמקום אפרה המטהר של הפרה האדומה יש בידינו להיטהר כיום בכח אמונת החכמים שבלבנו. אותה טומאה, אותו מסך אטום ששב והבדיל בין הבורא לברואיו בעקבות חטא העגל, יכול להיעלם בכוחו של ציות עקבי לגדולי ישראל גם כשאיננו יורדים לסוף דעתם, שכן אותה יגיעה לשמה בתורה מעמידה אותם על יסודות הוויית העולם, שהרי התורה הייתה כתוכנית לו, ובעזרתה ניצבים הם כמגדלור הניצב בפרשות הדרכים של הדורות. ורק לאור תורתם המאירה למרחוק, יכולים אנו, הנבוכים בכל צומת מצומתי הגלות, להמשיך דרכנו בבטחה בנתיבות הגאולה השלימה.

ערוך בקיצור מתוך 'שיחות לספר שמות' - הופיע בגליון משכן שילה 747

מעשה שהיה...

במדת הבטחון!

ספורים על רבנו המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זי"ע

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו המשגיח הרב הצדיק ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (ט' אדר)

הגאון המשגיח הרב יחזקאל (חצקל) לוינשטיין זצ"ל, נולד בורשה שבפולין בשנת תרמ"ה לאביו ר' יהודה ע"ה. התייתם מאמו בגיל חמש. מחכמי פולין וארץ ישראל ומגדולי המשגיחים ובעלי המוסר בדורנו. שימש כמשגיח בישיבת פונוביז'. מנעוריו למד ולימד דעת אמונה ושתל בלב התלמידים יראת שמיים טהורה במשך חמישים שנים. גילה אהבה רבה לתלמידים. היה לומד באולם הישיבה עם חברותא, אך מדי שעה היה עושה סיבוב באולם כדי לסקור את הבחורים, ולפעמים היה עוצר כדי לדבר עם מאן דהוא ואף מלטף את ידו להראות חיבה. בהגיעו לגיל בר מצווה שלחו אביו לעבוד מחמת קשיי הפרנסה והרב החל לעבוד כשליח במסחר. פעם אחת נגנבה כל משכורתו בהיותו בבית-המרחץ, וזה עורר אותו לחשוב על "אפסיות ענייני העולם הזה". לכן עזב הכל ונסע ללמוד בישיבת ראדין. לאחר מכן נסע לקלם ושם התחתן. בקלם סבל מעוני ובעיות בריאות. בתלמוד תורה שם, המשיך בעבודת הלימוד והמוסר היה ר"מ בישיבה לצעירים. בימי מלחמת העולם הראשונה נתבקש להחליף את ר' ירוחם כמשגיח במיר עד חזרתו. במלחמת העולם השנייה נדדה ישיבת מיר כששנים וגלתה ליפן ושנחאי בשנת ה'תש"ז נסע לארה"ב ובשנת ה'תש"ט שב לארץ. התגורר בירושלים כחמש שנים, ואמר שיחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת הרב אליהו דסלר, הזמינו הרב יוסף כהנמן למלא את מקומו. בפוניבז', הרביץ תורה ויראה קרוב לעשרים שנה. נפטר ב-י"ח אדר תשל"ד. חי ופעל כ-89 שנים. ציונו בבני-ברק בחלקת פוניבז'. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

בספר 'שאל אביך ויגדך' הובא ספור מפלא על המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שהיה פידוע עוטה תמיד ארשת רצינית, פעוּמֵד לפני המלך. על כן מה מאד נדהם אחד התלמידים כאשר נכנס אליו פעם וראה שבת שחוק מרחפת על פניו. תופעה נדירה זו שהמשגיח מחיך הפליאה אותו מאד. הוא אָזַר עוז ושאַל את המשגיח לפשר הדבר. נענה רבי יחזקאל ואמר: "אכן, דבר גדול ומשמח התרחש אצלי. התוסף לי מעט בטחון בה' יתברך, ומפני כך אני שוחק ונהנה. ומעשה שהיה כך היה: בהיותי משגיח בישיבת מיר בחו"ל, קרה פעם שנוצרה מצוקה כספית גדולה וכמעט שלא קבלתי את משכרתי החודשית מן הישיבה, ובמצב הזה חייתי כל יום עם בטחון שהנה מחר יזמין לי הקדוש ברוך הוא אוכל כדי צרכי משפחתי, והנה כאשר נכנסתי לכהן כמשגיח בישיבת פוניבז', העמידו לי משכרת חדשית קבועה די גדולה, ומפני כך הרגשתי רפיון במדת הבטחון, לעמת מה שהיה לי בישיבת מיר. אבל עכשוי" - הפטיר המשגיח בשמחה - "כבר שמונה חדשים איני מקבל משכרת מהישיבה, בגלל שהיא שקועה בחובות כבדים, וכך זכיתי להתחזקות במדת הבטחון!"

מספרים על מרן המשגיח זצ"ל: שפנה אליו אחד מתלמידיו ושאל: "נהוג שפשםספרים ספור שארע, מגזימים מעט בתאור העובדות ולעתים קרובות מוסיפים פרטים. רציתי לשאול את כבודו כיצד להגמל מזה?" ענה הרב, שאינו מבין את השאלה. חזר התלמיד והסביר. שסע הרב את התלמיד ואמר בהתרגשות: "הלזה אתה קורה גזמא? הרי זה שקר! אם כן אתה מבקש יצא איך לא להיות שקרן..."

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).